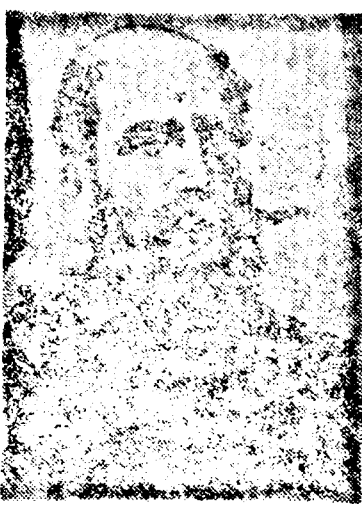

120 esztendővel ezelőtt végezték ki a 13 aradi vértűt

Megemlékezés az 1848-1849-es forradalmi eseményekről

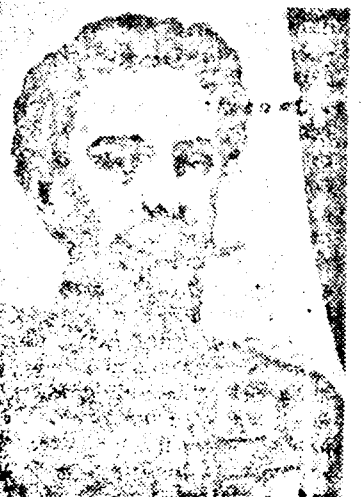
DESSEWFFY ARISZTID

KISS ERNŐ

LAZÁR VILMOS

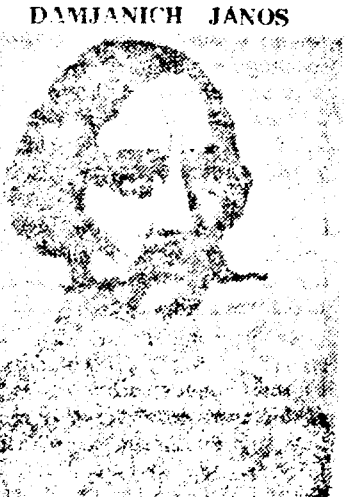
SCHWEIBEL JÓZSEF

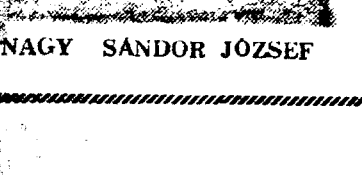
DAMJANICH JÁNOS

KNÉZICH KÁROLY

LAHNER GYÖRGY

LEININGEN KÁROLY

Arad municípium Állami Színházának Studio termében tegnap délután emlékgünyt tartottak az 1848-1849-es forradalmi események felidézésére. A gyűlésen jelenlévő tömeg- és társadalmi szervezetek küldöttel, Arad municípium vállalatának dolgozóit, ifjak és idősök, férfiak és nők tisztelettel adóztak a román, magyar, német és más nemzetiségű harcosok tiszteletére emlékenek. Közülük sokan életüket áldozták az 1848-1849-es forradalmi események idején, utalva a szabadság, az igazság és társadalmi haladás magasztos eszméinek megvalósulására felé.

A színpad háttérében vörös alapon baberkoszorúkkal övezett jelmondat hirdeti: Dicsőség az 1848-1849-es forradalom harcosainak, akik életüket áldozták a társadalmi és nemzeti igazságot vívott harcban.

Az elnökségben helyet foglaltak a következő elvtársak: Mocuța Stefan, az RKP KB póttagja, az RKP Arad megyei bizottságának titkára, Zimbran Pascu, az Arad megyei néptanács első alelnöke, Gornic Ioan, az RKP Arad municípiumi bizottságának első titkára, a municípiumi néptanács elnöke, Derban Liviu, a KISZ Arad megyei bizottságának első titkára, Iovănescu Maria, a megyei nőbizottság elnöknője, Peterfi Rozália, a Vörös Lobogó napilap főszerkesztője, Kocsik József, a magyar nemzetiségű Dolgozók megyei Tanácsának elnöke, Marx Ferenc, a német nemzetiségű dolgozók megyei Tanácsának elnöke, Martin Aurel, a megyei művelődés- és művészeti bizottság elnöke, Berzovan Liviu, a municípiumi művelődés- és művészeti bizottság elnöke, Almasi György, a szakszervezetek municípiumi tanácsának aktivistája.

Az 1848-1849-es forradalmi események jelentőségéről Martin Aurel elvtárs beszélt.

A szónok utalt azokra a történelmi körülményekre, amelyekben a forradalmi események kibontakoztak. Európát abban az időben a feudális elleni harc lángja borította el. A román országokban kibontakozó 1848-1849-es forradalom szerves részét képezte a kontinens népei társadalmi és nemzeti emancipációt vívott harcának. A Habsburg uralom alatt szenvedő népek is harcra szálltak a császári uralom lerázásért, nemzeti felszabadulásukért, független szuverén államuk megalkotásáért. Abból a tényből kiindulva, hogy Havasalföld, Moldva és Erdély is idegen elnyomás alatt szenvedett, az 1848-1849-es forradalmi mozgalmakban központi helyet kapott a nagyhatalmak uralma alóli felszabadulást vívott harc és az egységes nemzeti állam létrehozása. A nagyhatalmak elnyomó uralma alóli felszabadulásért harcolva a román népet ugyanakkor a más népekkel, az együttélő nemzetiségekkel való testvériség, barátság és szolidaritás szelleme lelkesítette. A szónok hosszasan idézett azoknak a történelmi tényeknek a felsorolását, amelyek megvilágítják az 1848-as forradalom idején sok esetben vállalt együttes küzdő románok, magyarok, németek, székelyek közös érdekeit és harcát. Az ellenforradalmi szövszége a habsburg-uralommal és a cári ellenforradalmi reakciókkal, a forradalmi erők sorában lévő meg-

nem értés, a társadalmi problémák megoldásának elodázása, amelyért a jobbágy tömegek, keszkezők, kisiparosok, fellázadtak — mindez, megannyi tényezője volt a forradalom leverésének. Az Arad környékén lezajló végső csatákban, Világosnál és Borosjenőn a feudális reakció és az ellenforradalom csapásaitól meggyengült forradalmi erők kapituláltak. A császári hadsereg megtorlása kezdődött. Az aradi vár a letartóztatott román és magyar forradalmárokat börtönébe zárta. Közülük van Eftimie Murgu, Ion Ilicescu kapitány, Gheorghe Petcu, valamint a forradalmi hadsereg 13 tábornoka. Aradon felállították a katonai törvényszéket, amely 480-nál

Az emlékgünyt elnöksége

több ítéletet, közülük 219 halálra ítéletet mond ki. Tizenhatot azonnal végrehajtottak. Az ellenforradalom kioltja az 1848-1849-es forradalomban résztvevő 13 tábornokot, a magyar forradalmi hadsereg vezetőinek életét. Az 6 emléktűnek adózunk ma: Damjanich János, Aulich Lajos, Török Ignác, Vecsey Károly, Nagy Sándor József, Lahner György, Leiningen Károly, Knežich Károly, Poltemberg Ernő, Kiss Ernő, Sweidel József, Dessewffy Arisztid, Lázár Vilmos. A vértanúk emlékét tisztelve, felidézzük bátorságukat, hősiességüket, amely igaz ügyükbe vetett harci öntudatukból eredt, a zsarnokság és az elnyomás ellen, Nemzetiségi különbségük ellenére egyesítette őket a forradalom, a népek szabadsága, a társadalmi haladás ügye.

A továbbiakban a szónok rámutatott arra, hogy a 120 esztendővel ezelőtti események felidézése, a román, magyar, német, szerb és más nemzetiségű forradalmárokat áldozatáról való megemlékezés olyan körülmények között történik, amikor az 1848-1849-es forradalom legnehezebb és leghumánusabb eszméi valóra váltak. Megemlékezett a szocialista társadalmunk gyorsuló irányuló egyszerű program valóra váltásáról hazánkban. Ezzel tiszteljük meg leginkább elődeink harcat és áldozatát.

★

Emlékezve az 1848-1849-es forradalmi eseményekre, amikor a habsburg hatóságok parancsára kivégezték a magyar forradalmi hadsereg 13 tábornokát, tegnap délelőtt városunkban koszorúzási ünnepséget tartottak a 13 vértanú emlékművénél.

kintet nélkül. Pártunk és államunk állandó gondoskodása révén valamennyi megye gazdasági-társadalmi fejlődése biztosított, azonos munka és életfeltételeket teremtettek minden dolgozó számára. Ez képezi az alapját a románok, magyarok, németek és más nemzetiségek közötti egyenlőségnek. Az együttélő nemzetiségek dolgozóinak számára biztosították minden feltételt, hogy minél szelesebb körben résztvegyenek az ország gazdasági, politikai, társadalmi-kulturális életében, hogy zavartalanul érvényesülhessenek a társadalmi tevékenység minden területén. Az együttélő nemzetiségek tanácsainak megalakításával megteremtették a szerve-

Az ünnepségen részt vettek a következő elvtársak: Mocuța Stefan, az RKP KB póttagja, az RKP Arad megyei bizottságának titkára, Zimbran Pascu, a megyei néptanács első alelnöke, Gornic Ioan, a municípiumi pártbizottság első titkára, a municípiumi néptanács elnöke, Padurean Lazár, a municípiumi néptanács első alelnöke, Kocsik József, a magyar nemzetiségű dolgozók megyei Tanácsának elnöke, Marx Ferenc, a német nemzetiségű dolgozók megyei Tanácsának elnöke, part- és állami aktivisták, tömegszervezők képviselői, dolgozók.

Az obeliszk előtti terre sz-

század sorakozott fel. Koszorút helyeztek el a megyei néptanács, a municípiumi néptanács, a magyar és német nemzetiségű dolgozók megyei tanácsa részéről. Pionirok egy csoportja virágcsokrokat helyezett el.

A résztvevők egy percig néma csendben álltak, majd elvonult a díszszázad.

Hasonló ünnepségre került sor Mácsa közszékhelyén is. Itt Komlói László elvtárs, a megyei néptanács alelnöke, a helyi párt- és állami szervek képviselői vettek részt.

Megkoszorúzták Damjanich János és Lahner György tábornokok sírlelkét a megyei néptanács és a magyar nemzetiségű dolgozók megyei tanácsának részéről.

Ezeregy éjszaka

világát idézte fel pár órára a Kulturpalota nagyszínházban a városunkban szereplő iráni folklor együttes.

Ahmazademet és Heidari világjáró csoportjának műsorában zene, tánc és ének együttesen teremti meg a sejtelmek keleti atmoszférát. Egzotikus hangszau hangszereken (ut, tar, tombak, gejsak, szantur) a mélybas, visszafogott, vágyakozó dallamok ki-kibőrké, könnyedén cikáznak, önfedtetlen ujjongnak, majd ismét visszahullanak.

A kitűnő hangszavval rendelkező énekesek lelkesen tolmácsolják hazájuk folklorját. Énekek azonban a mi európai fülünknek kicsit vontatottnak hat, elsősorban a kosztümökben gyönyörködünk: az aranyozott női lebegekben, a férfiak hosszú szafavijájában, s turbánszerű fejdíszükben.

Elegánsak, kifinomultak és kecsesek a mult századból való udvari táncok, melyet csak a hölgyek lejtének. A férfiak táncában poetikussá és drámai mozzanatok ötvöződnék egységes egészbe. Az észak-iráni népi tánc pedig már-már csárdás-reminiscenciákat ébreszt bennünk lujjongásaival, ritmusával, bokázásaival.

Igazi műveltséget nyújtott közönségünknek ez a virtuozokból álló népi együttes.

HÜRKECZ ISTVÁN

(Folytatás az I. oldalról)

után ünnelnek a poharak. A szomszéd asztalán ülök elég hangos beszédre leszek figyelmes. Ok már reggelen jöttél!

— Voltál a kiállításon?
— Nem én.
— Fizetünk s elmegyek még egyszer veled.

Kíváncsi voltam milyen kiállításról van szó.

A városi művelődési ház egyik utcára néző termének aitaia párvá nyitva. Píros papírra nagy fehér betűkkel ezt írta ki: Expozítie. Ide indulj, aki ismeretlen ismerősi-ön! Is, látom, amint belépnek a nyitott ajtó.

Izlelően elrendezett népművészeti kiállítás körül szemléltem. A terem közepén kis asztal. Rajta a himzett terítő s és egy ro-

Tájékoztató

Rádió

Kedd, október 7.

BUKAREST I.

5-9.30 Szórakoztató zene, hírek. 10.30 Zenes varieté. 12 Operett-részletek. 12.25 Tudományos adás. 13.10 Kis zenés magazin. 14.10 Pioniradás. 14.30 Fuvószené. 15.05 Iskolásiműsor. 15.30 Sztravinszkij-szerzemények. 17.05 Ifjúsági adás. 17.30 Népi muzsika. 18.30 Kívánságverseny. 20.10 Dan Moisescu énekel. 20.25 Tíz közkedvelt melódia. 21.20-22 Slágerparádé. Közben sport és hírek. 22.20 Esti hangverseny. 0.03-5 Szórakoztató zene.

BUKAREST II.

6-10.30 Szórakoztató zene, hírek. 10.30 Aki tud, nyer. 11.50 Cleopatra Melidoneanu énekel. 12.30 Követítés Moszkvából. 13.05 Déli hangverseny. 13.30 Asszonynoknak. 15.05 Tudományos adás. 16.20 Operarészletek. 18.05 Zenes egyveleg. 19.55 Keringők. 21.05 Könnvüze. 22.10 Folytatás színház. 23.30 Követítés Drezdából a helybeli Filharmónia szimfonikus zenekarának és körúsnak hangversenyéről. Műsor: Beet-hoven IX. Szimfónia. 24-1 Szimfonikus zene.

A BUKARESTI RÁDIO MAGYAR NYELVŰ ADÁSA

Régiel: 7.30-7.45-ig a 261. 330 és 390 méteres hullámhosszon, valamint délután 16-16.15-ig a 261. 330 és 390 méteres hullámhosszon és este 18.45-19-ig a 261 és a 390 méteres hullámhosszon beszé-
vel az ország és a nagyvilág eseményeiről.

A KOLOZSVÁRI RÁDIO MŰSORABOL

Római nyelven: 15 Hangos híradó. 15.10 A kívánság hullámhossza. 15.35 Ipari rádióanket. 15.48 Könnvüze. Magyar nyelven: 18 Hangos híradó. 18.10 Népzene hangverseny. 18.30 Gazdasági kérdésekről.

A MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIO MŰSORABOL

Magyar nyelven: 13-13.30 Lapszemle. Muzsika Sándor és népi zenekara muzsikál. Szemafor. 16.15-17 Hírek. Operett-részletek. Humoristák társasága. Hasek-Sweik (második rész). Római nyelven: 17-18 Hírek. A marosvásárhelyi Filharmónia szimfonikus zenekara játszik. Tájak és emberek: a Görgény völgyében.

Filmek

MURESUL: Az ember, aki milliókat ér (10, 12, 14, 16, 18, 20).

STUDIO: Tavalv Marienbadban (11, 15, 17, 19, 21).

IFJUSÁGI: Magány kettesben (11, 16, 18, 20).

VICTORIA: X komiszár és a három zöld kutya bandája (11, 14, 16, 18, 20).

PROGRESUL (Ujrad): Tarzán, a dzsungel fia (15, 17, 19).

SOLIDARITEATEA (Gái): Az oszlop (16, 19).

MIKELAKA: Egy hektárnyi égbolt (19).

CFR (Grádiste): Végváratok az autóra (17, 19).

A VIDEKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Családapa.

RADNA: Nem éppen szerencsés nap.

A Szerszámgépgyár

Artilleriei utca 1 szám

alkalmaz

- esztergályosokat (Bohrwerk) (VI. VII. VIII. kategória)
- esztergályosokat (III, IV, V, VI. kategória)
- karbantartó szerelő-lakatosokat
- festőket
- egy tervező mérnököt

Október 13-án versenyvizsgát hirdet szerelő-lakatos, forgá-
ló mesteri állások betöltésére.

(63)

BOROSJENŐ: Szerellem Las Vegasban.

KISJENŐ: A colt árnyékában.

NAGYLAJ: A sárka Rolls Royce.

KURTOS: Édentől keletre.

SEBES: Nem vagy egyedül.

PANKOTA: A colt árnyékában.

PECSKA: Elhamarkodott házasság.

SZENTANNA: Az éjszaka az álomké.

VILAGOS: Agglegényszállítás.

VINGA: Kezdődik a vihar.

KÖRÖSBÖKENY: Szülők. figyelem!

Színház

SZERDÁN, október 8-án 19.30 órakor: Viteazul (A-bérlet).

CSÜTÖRTÖKÖN, október 9-én 19.30 órakor: Viteazul (B-bérlet).

SZOMBATON, október 11-én: 19.30 órakor: Viteazul (C-bérlet).

VASÁRNAP, október 12-én 15.30 órakor: Un petec de cer.

19.30 órakor: Viteazul (D-bérlet).

Televízió

Kedd, október 7.

18.00 Híradó.

18.05 A cirkusz meséje.

18.20 Iskolások stúdiója.

18.45 A román tudomány koordinátái.

19.15 Népzene.

19.30 Híradó.

20.20 Találkozás a tengerparton — játékfilm.

21.55 Közelkép — Mircea Stănescu.

22.20 Könnvüze 16 milliméteren.

22.40 Utazás a világ körül — képek az NDK-ból.

23.15 Híradó, és időjárásjelentés.

Múzeum

Az Aradi Múzeum megtekinthető naponta 10-13 és 17-20 óra között a Kulturpalotában. Hétfőn zárva.

A Múzeum alábbi osztályaival vanak nyitva:

— Román népművészeti kiállítás;

— Régészeti kiállítás;

— Képzőművészeti tárlati

— Az 1848-49-es forradalmi múzeum.

Időjárás

Az aradi meteorológiai intézet jelent: ma, október 7-én általában szép, záporos idő. Délután kevés felhő, eső nem lesz. Mérsékelt, időközönként megékelülő északkeleti szél. A hőmérséklet állandósul. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 3-8, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 16 és 22 fok között váltakozik. Reggel helyi jédképződés.

Várható időjárás október 8-án és 9-én: változó idő. Kevés felhő és fűtő eső lehetséges. A hőmérséklet fokozatosan emelkedik.

A bőség ünnepe

(Folytatás az I. oldalról)

után ünnelnek a poharak. A szomszéd asztalán ülök elég hangos beszédre leszek figyelmes. Ok már reggelen jöttél!

— Voltál a kiállításon?
— Nem én.
— Fizetünk s elmegyek még egyszer veled.

Kíváncsi voltam milyen kiállításról van szó.

A városi művelődési ház egyik utcára néző termének aitaia párvá nyitva. Píros papírra nagy fehér betűkkel ezt írta ki: Expozítie. Ide indulj, aki ismeretlen ismerősi-ön! Is, látom, amint belépnek a nyitott ajtó.

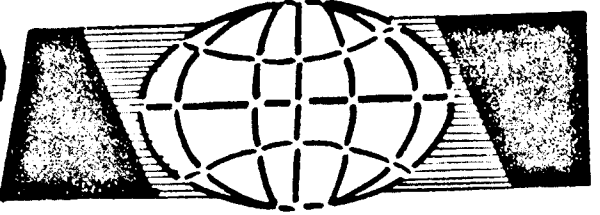
Izlelően elrendezett népművészeti kiállítás körül szemléltem. A terem közepén kis asztal. Rajta a himzett terítő s és egy ro-

Különös érdeklődésnek örvend a nagyon szép fafaragások ke-
lengvén láda. A Milosláv Maria, Eck Trude, Nedin Gizela kézzel készített és művészi plésről tanuskodó varratások.

Lapozgatom a bejártnál elhelyezett díszkönyvet. Művelői elismeréssel nyilatkozik arról a hagyományokat ápoló rendezvényről. Az egyik bejegyzés a legkifejezettebb dicséretet érdemelnek a remekszép kézimunkák, de még nagyobb dicséret illeti a szorgos kezeket, melyek a szép művészi munkát készítették.

A bőség és termés ünnepét valóban ünneppé avatták Lipán. Dicsért a városi népbizottságnak, amelyet idén nemcsak a munka, hanem a szorgos és szép, teljesítményt ért el.

NEMZETKÖZI ÉLET

ENSZ Folytatják az általános politikai vitát Megkezdtek a bizottságokban is a munkálatokat

NEW YORK. — C. Alexandroa-le, az Agerpres tudósítója jelenti: Az ENSZ-közgyűlésben hétfőn megkezdte az általános politikai vitát, amely előrelátólag szerdán vagy csütörtökön ér véget.

Közben megállapítják a bizottságoknak kiosztott napirendi kérdések fontosságát, sorrendjét, s a bizottságok egymásután munkához látnak. A 2., 3., 4. és 6. számú bizottság már javában dolgozik.

A 2. számú gazdasági bizottság megvitatta a második fejlesztési évtized előkészítő bizottságának jelentését. A jelentés a jelenkori világ gazdasági földrajzának egyik legégetőbb kérdésével foglalkozik, nevezetesen azzal, hogy konkrét és hathatós lépésekkel csökkentse a fejlett és a fejlődő országok közötti gazdasági és ipari színvonal közötti különbséget. Az eddig felszólalt afrikai és latin-amerikai küldöttek a legszigorúbban bírálták egyes fejlett országokat és zárt gazdasági tömböket a nemzetközi kereskedelem liberalizálásának akadályozásáért.

A 3. számú humanitárius, szociális és kulturális bizottság folytatja az ifjúság kérdéseivel összefüggő első két napirendi pont vitáját, amelyeknek Románia társszerzője. Rövidesen véglegesítik a román küldöttség és más tagállamok küldöttjei által közösen szerkesztett határozati javaslatot, amely felhívja az Egyesült Nemzetek Szervezetét és szakosított intézményeit, mozdítsák elő az ifjúság soraiban az ember alapvető jogainak és szabadságjogainak tiszt

telését, vonják be az ifjú nemzedéket az országfejlesztés művébe.

A 4. számú, gazdasági és nem autonóm területekkel foglalkozó bizottság gyarmati kérdésekkel foglalkozik, köztük a namibiai helyzetet, a portugál gyarmatok állapotát, a Dél-Rhodésziában folyó fajioldást vizsgálja meg.

A 6. számú, jogügyi bizottság folytatja a nemzetközi kereskedelem jogi ENSZ-bizottsága jelentésének vitáját. A jelentés lényegében sikeresen a tagállamok közötti kereskedelem bővítését akadályozó mindenféle okmány, törvény, megkülönböztető gyakorlat felszámolásáért.

A közgyűlés hétfő délelőtti plenáris ülésének vitája keretében felszólalt Marokkó, Burundi állam és Venezuela küldöttségének vezetői, valamint a csanckajsekiista küldött.

Almed Laraki marokkói külügyminiszter kifejezésre juttatta kormányának végtelen aggodalmát amiatt, hogy a világ három tizetshének Vietnam, a Kínai-Kelet és Nigéria — megszüntetésére irányuló tárgyalások zakatolnak, juttatnak, valamint amatt, hogy elmélyül a gazdasági és technológiai szakadék a gazdag és a szegény országok között.

Ezután a csanckajsekiista küldött beszédet csaknem teljesen üres terem előtt, mivel a küldöttségek nagy része kivonult, tiltakozásul annak a küldöttségnek a jelenléte ellen a munkálatokat, aki nem képvisel senkit és önkényesen és jogtalanul foglalja el a nagy kínai nép képviselőinek helyét.

Corneliu Mănescu megbeszélései

Corneliu Mănescu, Románia Szocialista Köztársaság külügyminisztere, az ENSZ-közgyűlés 24. ülésén részt vevő román küldöttség vezetője hétfő délután megbeszélést folytatott lord Caradon brit külügyi államtitkarsal, nemzetközi segítségügyi miniszterrel, a Biztonsági Tanács havi elnökeivel, a jelenlegi ülésszakon részt vevő brit küldöttség vezetőjével.

A két miniszter hasznos eszmecserét folytatott és áttekintett az ülésszak napirendjén szereplő néhány fontos nemzetközi kérdést. Ugyanakkor szövegve kerültek közös érdeklődési körbe a kétoldalú kapcsolatok kérdései. A megbeszélés szívélyes munkakörnyezetben folyt le.

Ugyancsak hétfő délelőtt Corneliu Mănescu találkozott Charles

Assemekagival, Kongó Köztársaság (Brazzaville) külügyminiszterével. Meleg, szívélyes légkörben a folyamatosan lévő ülésszak napirendjén szereplő nagy fontosságú politikai és gazdasági kérdésekről és a Kongó Köztársaság (Brazzaville) és Románia Szocialista Köztársaság közötti kapcsolatok jelenlegi helyzetéről tárgyaltak.

Deltában a román külügyminiszter megbeszélést folytatott Jacques Rabemamananjával, a Malgasi Köztársaság külügyminiszterével. A megbeszélés tárgyszavai a nemzetközi kérdések és a kétoldalú kapcsolatok szerepeltek, amelyek szívélyes légkörben tárgyaltak meg.

A három megbeszélést hasznosnak és gyümölcsözőnek jellemezték.

A küldöttek visszatértek a terembe, amikor felszólalt Terence Nsanzu, Burundi Állam küldöttségének vezetője. A küldött hangsúlyozta: a nemzetközi feszültség forrása és a világforummal szembeni kihívás az, hogy csaknem egy negyed évszázaddal azután, hogy az ENSZ elfogadta az összes gyarmati országok és népek felszabadítására vonatkozó nyilatkozatot, még mindig fennállnak a gyarmati birodalmak maradványai.

Aristides Calvani venezuelai külügyminiszter hangzott, hogy szüntelenül romlanak a nemzetközi kereskedelem cserék körülményei, ami véleménye szerint veszélyezteti az államok közötti normális kapcsolatokat fenntartását. A fejlődésben lévő országok pénzügyi segítségét — mondotta — elfogadhatatlan feltételekhez kötik, amelyek az ugynevezett megsegített országok gazdasági, sőt politikai függetlenségének elvesztéséhez vezethetnek.

Ion Pătan, az RPK KB tagja, Románia Szocialista Köztársaság Minisztertanácsának alelnöke, az RPK KB, az Államtanács és a Minisztertanács üdvözlését tolmácsolva kiemelte, hogy a munkások és a parasztok első német államának megalakulása fordulópontot jelentett a német nép történetében, az új szocialista társadalmi rend építésének kezdetét jelentette a Német Demokratikus Köztársaságban.

Jugoszláv-olasz közös közlemény

BELGRÁD. — N. Ploeanu, az Agerpres tudósítója közli:

Giuseppe Saragat, Olaszország elnöke hétfő délután befejezte Joszif Broz Tito elnök meghívására tett jugoszláviai hivatalos látogatását.

A két államfő, valamint a jugoszláv és olasz külügyminiszter között lefolyt tárgyalásokról közös közleményt adtak ki.

A két fél eszmecserét folytatott a kölcsönös érdekű nemzetközi kérdésekről, valamint a kétoldalú kapcsolatokról. A közlemény kiemelte, hogy Jugoszlávia és Olaszország következetesen érvényesíti a függetlenség, a szuverenitás tiszteletben tartásának és a más országok belügyeibe való be nem avatkozásnak az elvét, függetlenül a társadalmi-politikai rendszerek eltéréseitől és különböző nemzetközi álláspontjuktól.

A két elnök hangsúlyozta, hogy nagyobb bizalmat és megértést kell teremteni az államok között, és leszögezte, hogy nélkülözhetetlenül szükséges erőfeszítéseket tenni, hogy kiküszöböljék az erőszak alkalmazását, mint a presszió eszközét a nemzetközi kapcsolatokban. Kinyilvánították érdeklődésüket az európai értekezlet eszméje iránt, amelyet készek megfelelő lépésekként támogatni.

A két elnök hangsúlyozta, hogy nagyobb bizalmat és megértést kell teremteni az államok között, és leszögezte, hogy nélkülözhetetlenül szükséges erőfeszítéseket tenni, hogy kiküszöböljék az erőszak alkalmazását, mint a presszió eszközét a nemzetközi kapcsolatokban. Kinyilvánították érdeklődésüket az európai értekezlet eszméje iránt, amelyet készek megfelelő lépésekként támogatni.

Nagyszabású tüntetések Portugáliában

LISSZABON (Agerpres).

Portugália Köztársaság megalapítása 59. évfordulójának ünnepségei alkalmából a diákság és az ellenzék képviselői nagyszabású tüntetéseket rendeztek. Csúszán Liszabonban mintegy ötezen vettek részt, akik a kormányellenes jelzőket hangoztatva a tüntetők a politikai jogok szabadon bocsátását és demokratikus szabadságjogokat követelték, bírálták a portugáliai rendszert. A riadókészültségbe helyezett rendőrök és katonák közbeleptek a tüntetők elmozdítására. Hirügnökségek szerint 17 embert őrizetbe vettek. Az Associated Press azt írja, hogy a rendőrség két külföldi újságíróit elkobozta a tüntetésről és a karhatalom beavatkozásáról készített filmeket.

Az 1910. október 5-én alapított Portugália Köztársaságban negyven évtized óta most először rendeztek hivatalos évforduló-ünnepségeket.

A Német Demokratikus Köztársaság 20. évfordulója alkalmából Ünnepi gyűlés Berlinben

BERLIN. — St. Deju, az Agerpres tudósítója jelenti:

A Német Demokratikus Köztársaság 20. évfordulója alkalmából Berlinben ünnepi gyűlést tartottak.

Walter Ulbricht, az NSZEP KB első titkára, az NDK Államtanácsának elnöke jelentést terjesztett elő.

Üdvözlő beszédet mondtak: L. Brezsnyev, az SZKP KB főtitkára, W. Gomułka, a LEMP KB első titkára, G. Husak, a Csehszlovákiai KP KB első titkára, Max Reimann, a Németországi KP KB első titkára, Kádár János, az MSZMP KB első titkára, T. Zsivkov, a Bolgár KP KB első titkára, Zs. Cedenbal, az MFNP KB első titkára, G. Vlahov, Jugoszlávia SZSZK Szövetségi Szkupstinájának alelnöke, Pam Van Dong, a Vietnami Dolgozók Pártja KB Politburojának tagja.

Ion Pătan, az RPK KB tagja, Románia Szocialista Köztársaság Minisztertanácsának alelnöke, az RPK KB, az Államtanács és a Minisztertanács üdvözlését tolmácsolva kiemelte, hogy a munkások és a parasztok első német államának megalakulása fordulópontot jelentett a német nép történetében, az új szocialista társadalmi rend építésének kezdetét jelentette a Német Demokratikus Köztársaságban.

Fennállásának husz éve alatt a Német Demokratikus Köztársaság mélyreható forradalmi átalakításokon ment át a gazdasági és a társadalmi élet minden területén. A nemzetgazdaság, a tudomány és a kultúra fejlesztésében, a dolgozók anyagi és kulturális életszínvonalának emelésében elért kimagasló sikerek — amelyeket átfogóan tükrözött Walter Ulbricht elvtárs jelentése — annak az alkotó tevékenységnek a gyümölcsei, amelyet a munkásoktól, a parasztoktól és az értelmiség kifejtett, s amely a Németországi Szocialista Egységpárt vezetésével minden energiáját és tehetségét a haza felvirágztatására és haladása ügyének szenteli.

A román nép szívéből örül a Német Demokratikus Köztársaság jelentős sikereinek a szocializmus építésében, amely sikereket egyben növelik a szocialista világrendszer erejét és befolyását szerző a világon.

A szónok a továbbiakban méltatta a Román Kommunista Párt X. kongresszusának jelentőségét, rámutatott, hogy a kongresszus szövegében a pártvezetők dolgozók jelentős sikereit az új, szocialista élet építésében.

Ion Pătan elvtárs ezután kiemelte, hogy a román nép intenzíven

és alkotó módon munkálkodik a kongresszus határozatok teljesítésén, majd országunk külpolitikájáról szólott.

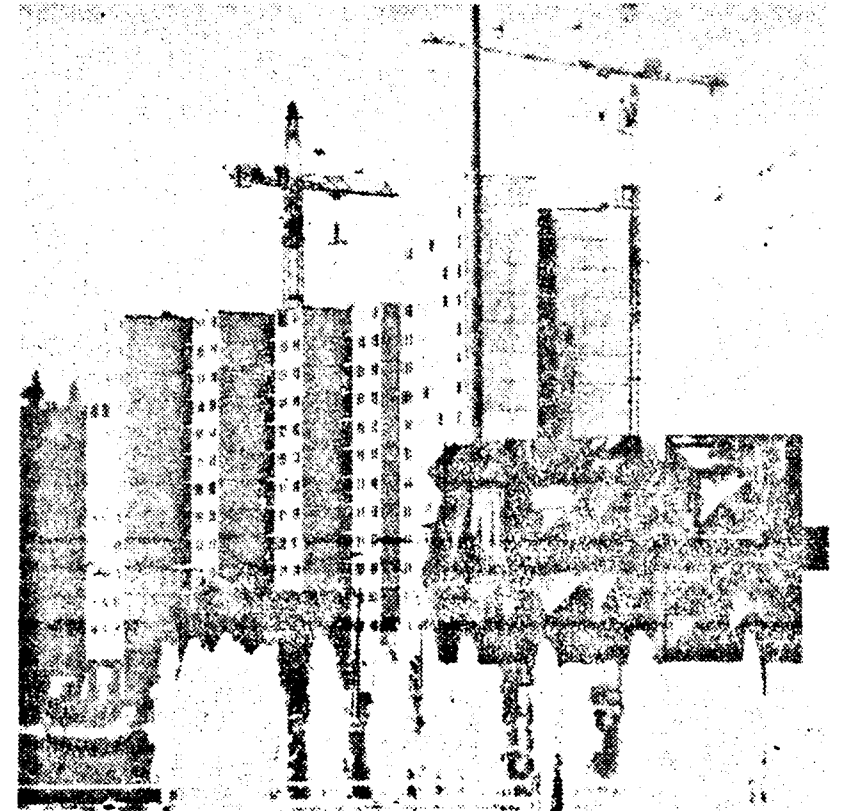
Az RKP és Románia kormánya külpolitikájának középpontjába helyezi a testvéri barátság, szövetség és együttműködés erősítését az összes szocialista országokkal. Országunk egyben együttműködik az összes államokkal, függetlenül azok társadalmi rendszertől, s külügyi kapcsolatait a nemzeti függetlenség és szuverenitás, a jogegyenlőség, a belügyekbe való be nem avatkozás és a kölcsönös előnyök elveire, valamint arra az elvre alapozza, tiszteltetben kell tartani minden nép azon jogát, hogy minden külső beavatkozás nélkül önállóan döntson fejlődése felől.

Országunk véleménye szerint az európai biztonság kérdésének határozott megoldásához a második világháború után kialakult történelmi valóságból, elsősorban pedig a két nemzeti állam elismeréséből, a velük való normális kapcsolat kialakításából, a jelenlegi határokat elismeréséből kell kiindulni, beleértve az Odera-Neisse határt is.

Románia Szocialista Köztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság közötti baráti és sokoldalú együttműködési kapcsolatok jöttek létre, s ezek évről évre fejlődnek.

„Meggyőződésünk — mutatott rá Nicolae Ceausescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára. Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke —, hogy országaink növekvő gazdasági potenciálja lehetővé teszi a kölcsönösen előnyös gazdasági cserék és kooperáció további fejlesztéséhez, hogy szüntelenül fejlődjenek a partnerek kapcsolatai. Nemzetközi téren támogatjuk a harcot a Német Demokratikus Köztársaság szabad és független államként való elismeréséért, azért, hogy akadálytalanul részt vehessen a nemzetközi politikai életben, a békét és a társadalmi haladást szolgáló erőfeszítésekben.”

A szónok befejezésül Románia Szocialista Köztársaság párt- és kormányküldöttsége nevében a legszívélyesebben további sok sikert kívánt a Német Demokratikus Köztársaság népének a szocializmus építéséhez, bázisa fejlesztéséhez és erősítéséhez.

Berlinben a Lenin téren új tömbházak épülnek.

A hírügynökségek jelentik

A SZAKSZERVEZETI VILÁGSZÖVETSEG TITKARSÁGA közleményben jelentette be, hogy elhunyt Renato Bitossi, az SZVSZ elnöke. Bitossi a munkásságát a régi harcosát az 1961. évi szakszervezeti világkongresszus választotta meg az SZVSZ elnökévé.

BUDAPESTEN befejeződött a magyarországi békekonferencia 7. kongresszusa. A munkálatokon részt vett a Romániai Országos Békévédelmi Bizottság küldöttsége is Mihail Ghelmeanu professzor vezetésével.

A UPI ENSZ-FORRÁSOKRA HÍVATKOZVA KÖZZLI, hogy India és Pakisztán miniszteri szinten nem hivatalos megbeszéléseket kezdett a két ország között fennálló vitás kérdések áthidalása érdekében. Az ENSZ-közgyűlés ülésszakán részt vevő Dinesh Singh indiai külügyminiszter és Sher Ali Khan pakisztáni tájékoztatóügyi miniszter pénteken két ízben találkozott. A találkozón főleg a kasmíri kérdéssel foglalkoztak.

LICEZAR AVRAMOVNAK, a Minisztertanács alelnökének, külkereskedelmi miniszternek a vezetésével bolgár kormányküldöttség utazott hivatalos látogatásra

több távolkeleti országba — jelenti a BTA hírügynökség. A küldöttség 1970-re szóló árucseres egyezmény és gazdasági, műszaki-tudományi megállapodás megkötéséről fog tárgyalni Indiában, I. Kínában, Szingapúrban és Nepálban.

A SANAAI RÁDIO JELENTÉSE SZERINT Jemen Arab Köztársaság fegyveres erői a múlt héten jelentős győzelmet arattak az ország északi részében: az utolsó királypárti csapatokat is kiűzték erről a vidékről.

AZ EURÓPAI GAZDASÁGI KÖZÖSSÉG LEGFELSŐBB JOGÜGYI FORUMA visszautasította a nyugatnémet kormányt az azt a kérését, hogy hatálytalansítsa a Közös Piac egységes bizottságának azt a határozatát, amely szerint Nyugat-Németországnak nincs joga 5,5 százalékos pótlételeket kiadni az importált mezőgazdasági termékekre.

EGYIPTOMI GAZDASÁGI KÜLDÖTTSÉG TETT LÁTOGATÁST Washingtonban és tárgyalt a Világbank képviselőivel. A küldöttség Hamed Al-Savah helyettes gazdasági miniszter vezette. A MEN hírügynökség szerint

A szocialista Németország vegyipara

A vegyészeti a Német Demokratikus Köztársaság gyorsan fejlődő gazdasági ágai közé tartozik.

A néphatalom beiktatásától eltelt 20 év alatt az ország vegyészeti ötszörösére növelte a termelés volumenét, a termelés értéke elérte a 19 milliárd márkát, vagyis az ipari össztermelés 18,3 százalékát.

Az ország gazdasági térképén új nagy vegyipari vállalatok jelentek meg, újjáépítettek és bővítettek a meglévő üzemeket. A Leuna, a Witten, a Schwedt, a Brehlen, a Bitterfeld, a Schwarze Pumpe stb. vállalatok termelkei számos országban ismertek. Csúszán az ORWO vállalat 60 országba szállítja termékeit.

Nagy figyelmet fordítanak a petrokémia fejlesztésére. Ebben a szektorban feleltek a Schwedt, a Leuna 2 és a Guben nagyvállalatok. Az idén a schwedti kombinát 43 millió tonna kőolajat dolgoz fel fűtőanyagként és műanyagként. A Leuna 2-1 műanyaggyártásra, a Guben pedig műrostermelésre szakosították.

Jelenleg vezetéket építenek, amely a schwedti kombinátot összeköti majd a rostokai tengeri kikötővel és a hállei — a vegyészeti fellegvárra — vegyipari vállalatokkal.

Célul tűzték ki a műanyag, a műroster és a műanyaggyártásának bővítését. A textilipar nyersanyagszükségletének egyengetésére a vegyipar fedezze. Megteremtették a feltételeket ahhoz, hogy a gépgyártó és az elektrotechnikai ipar az eddigénél nagyobb mennyiségű műanyagot használjon fel, s hogy a mezőgazdaságot megfelelően ellássa az öntözéshez szükséges műanyagcsövekkel és fóliákkal.

A tudomány és a termelés szorosabb összekapcsolása érdekében két nagy tudományos központ épül a Leunánál és a Schwedtnél.

A Német DK 20. évfordulóján az ország dolgozói büszkék azokra az eredményekre, amelyeket a vegyipar a néphatalom, az első német szocialista állam fennállásának éveiben ért el.

ST. DEJU, az Agerpres berlini tudósítója

KOKTÉL ROMÁNIA PEKINGI NAGYKÖVETSEGEN

PEKING. — I. Gáléanu, az Agerpres tudósítója jelenti:

A Románia Szocialista Köztársaság és a Kínai Népköztársaság közötti diplomáciai kapcsolatok felvételének 20. évfordulója alkalmából Aurel Duma, Románia pekingi nagykövete október 6-án kóktelt adott a nagykövetségen.

Részt vettek: Li Csan, a Kínai KP Központi Bizottságának tagja, külkereskedelmi miniszterhelyettes, Csao Kuan-hua külügyminiszter-helyettes, Shie Huai-da, a Külföldi Gazdasági Kapcsolatok Bizottságának alelnöke, Tin Szi-lin,

a Külföldi Kulturális és Baráti Kapcsolatok Kínai Nepi Egyesületeinek alelnöke, Csü Ka-jin, a Honvédelmi Minisztérium külügyi főigazgatójának helyettes igazgatója és más hivatalos személyek, a központi sajtó több szerkesztője.

A Duma, nagykövet és Csao Kuan-hua pohárköszöntőt mondott a két ország párt- és államvezetőinek egységére, a kölcsönös baráti és együttműködési kapcsolatokra és ezek további fejlődésére, a két nemzet virágzására.

A kóktél meleg baráti légkörben folyt le.

A kormányon lévő svéd szocialdemokrata párt legutóbbi kongresszusán Torsten Nilsson külügyi miniszter bejelentette Svédországnak azt a szándékát, hogy 40 millió dollár gazdasági segítséget nyújt a Vietnami Demokratikus Köztársaságnak. Ez alkalomból élesen bírálta az USA politikáját és szükségesnek vélte hangsúlyozni, hogy a svéd közvéleményre mely benyomást gyakorolnak a súlyosan megpróbáltatott vietnami nép szenvedéseit, amelyeket egy olyan háború idézett elő, amit „egyre több amerikai szörnyű tévedésnek tart”.

Washington válasza azonban nem sokat várhatott magára. Az USA külügyminisztériuma közölte, hogy az Amerikai Szövetségi Export-Import Bank megvizsgálja a Vietnam DK-nak nyújtott svéd segítség jogi következményeit. Stockholm megfigyelők szerint ez a bejelentés magában foglalja azt a fenyegetést is, hogy

Washington haragja

a svéd lépést esetleg „ellenségesnek nyújtott segítségnek” nyilvánítják, amekkel lehetetlen következményekkel járhat, s kihatással lehet az amerikai-svéd kapcsolatok egészére. A szörnyen kevés üzleti ügyek szemszögéből tekintve a helyzetet, a politikai megfigyelők nem tartják kizártnak, hogy Washington figyelmeztetése közvetve utalt a SAS svéd légitoralmi társaságának arra a szándékára is, hogy csaknem 400 millió dollár értékű új típusú Douglas és Boeing repülőgépeket vásároljon hitelbe. Használják éppen vita tárgyát képezheti az a mintegy 200 millió dolláros hitel is, amelyet egy svéd hajógyári konzorciumnak nyújtottak.

A svéd lapok keményen bírálják Washingtonnak azt a szándékát, hogy gazdasági nyomással igyekezzik érvényesíteni álláspontját. Az USA magatartása annál is inkább érthetetlen — hangsúlyozzák a svéd lapok — mivel a Vietnam DK-nak nyújtandó svéd segítséget semmi esetre sem lehet katonai jellegűnek tekinteni.

Stockholmi politikai megfigyelők szerint Washington haragja annak is tulajdonítható, hogy a szocialdemokraták a párt élére Olof Palme, egy olyan kiemelkedő politikai személyiséget karnak állítani, aki több ízben is a leghatározottabban állást foglalt az amerikai vietnami agressziójával szemben. Egyéb-

ként azt, hogy az USA renklül érzékeny a vietnami kérdéssel kapcsolatos állásfoglalásokra, észre lehetett venni akkor is, amikor Svédország elismerte Vietnam DK-t. Sokatmondó a tekintetben, hogy azóta sem neveztek ki a svédországi új amerikai nagykövetet.

Washington haragjától és a különböző uton gyakorolt nyomástól függetlenül azonban egy dolog bizonyos: a különböző országoknak a helyzetet valóságosan megítélő vezetőikre egyre hevesebben bírálják az USA vietnami agresszív politikáját. Ezek a körök felismerik, hogy Vietnamban egy nép hősi harcát folytat törvényes jogait, s azt kívánják, hogy minél előbb vessenek véget az USA igazságtalan háborújának, lehetőséget nyújtván a vietnami népnak, hogy törökvesetnek és érdekeinek megfelelően békében újraépítse országát.

V. CHISU

Új intézkedés amellyel Irak közelebb kerül a kurd kérdés megoldásához

BAGDAD (Agerpres). Elnöki rendelettel két új tartományt létesítettek Irakban: mindkettőben a kurd lakosság van többségben. Az ország most 16 kormányzóságból áll, s ezek vezetői széles körű meghatalmazással rendelkeznek.

A felhatalozott Al Gumhurieh vezérelkeke hangsúlyozza, hogy az adminisztráció decentrali-

zálásának törvényét alkalmazva a kormány figyelembe vette a kurd lakosságának a helyi autonómia megadására vonatkozó követeléseit. Az Al Nur című lap egy kurd értelmiségi csoport nyilatkozatát közli. A nyilatkozat szerzői üdvösek tartják az új intézkedést, s úgy vélik, hogy ezzel az ország közelebb került a kurd kérdés megoldásához.

AZ INDONÉZIAI FEGYVERES ERŐK MEGALAKULÁSÁNAK 24. ÉVFORDULÓJA ALKALMABÓL Szuharto elnök bejelentette, hogy lemond a honvédelmi és biztonsági miniszteri funkciójáról, amelyet eddig maga töltött be. Hozzáteszt, hogy az új honvédelmi és biztonsági miniszter közvetlen felelősséggel tartozik az államfőnek. Szuharto elnök továbbra is a fegyveres erő főparancsnoka marad.

HÉT FŐN * SZINGAPUR MINTÉGY 210 KILOMÉTERRE elcsúszott egy 52 629 tonnás svéd tankhajó. A hajó 32 tagu legénységét egy japán hajó mentette ki.